І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 73. TWO SECTIONS (SECTION 1.) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го КВІТНЯ (APRIL) 1965 No. 73. VOL. LXXII.

Христос Воскрес із мертвих!

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 16-го квітня 1965 року

В АМЕРИЦІ

ОБ'ЄДНАНІ СТАЛЕВАРИ АМЕРИКИ ВІДМОВИЛИСЯ ВІДКЛАСТИ СТРАЙК НА ЧАС ПІСЛЯ 1-го ТРАВНЯ, як це пропонували власники сталеварень. Переговори про продовження контракту про працю будуть продовжуватися в найближчому тижні, хоч різниці між пропозиціями працедавців і сталеварів є дуже великі. Власники сталеварень дають 5 центів підвишки за годину праці, а робітники вимагають 15 центів. Тепер сталевари дістають готівкою по $3.43 за годину праці, а разом із різними так званими „бенефітами", платня за одну годину праці становить $4.40. Сталеварні пропонували робітникам, щоб вони не починали страйку 1-го травня, а збільшені платні після підписання контракту були б виплачені взад, від 1-го травня починаючи.

НАУКОВЦІ ДОСІ НЕ ЗНАЮТЬ, ЯКА В ДІЙСНОСТІ Є ПОВЕРХНЯ МІСЯЦЯ, і чи вона могла б витримати кабіну з астронавтами, яка б там долетіла. Проф. д-р Томас Голд із Корнельського університету заявив, що він, хоч не є боягузом, то тепер боявся б летіти на Місяць, бо там його кабіна могла б втопитися в глибокій куряві. Д-р Джералд Кайпер твердить, що поверхня є така тверда, що зможе витримати далеко більший тягар, ніж матиме кабіна з астронавтами, яка потребує такої поверхні, що могла б витримати тягар одного фунта на одному квадратовому цалі. Твердість поверхні Місяця науковці оцінюють на основі фотознімок „Рейнджера 9".

ФЕДЕРАЛЬНА ТОРГОВЕЛЬНА КОМІСІЯ ПРО ПЕРЕСТОРОГУ ДЛЯ КУРЦІВ. Голова ФТКомісії Пол Ренд Діксон заявив в Конґресовій Торговельній Комісії, що з першим липня ц.р. на всіх пачках із цигарками та в оголошеннях про цигарки має бути пересторога про те, що куреня є шкідливим для здоров'я. Голова тютюнової компанії Р. Дж. Рейнолдс зізнавав в цій самій комісії і казав, що ФТКомісія не має права заряджувати таку пересторогу і тютюнові фірми виступлять в суді проти такої акції, яку міг би схвалити Конґрес. Президент тютюнової компанії Філіп Морріс Джозеф Кюллман заявив, що справа куреня є поважною проблемою, але він виступив проти звіту головного лікаря ЗДА з 11-го січня 1964 року про те, що куреня спричиняє недугу пістряка легенів і серцеві недуги.

АМЕРИКАНСЬКА РОЗВІДКА ТВЕРДИТЬ, ЩО НА КУБІ НЕМАЄ СОВЄТСЬКИХ РАКЕТ СЕРЕДНЬОГО ЗАСЯГУ, як це видко зі звіту Палатної Підкомісії в справах внутрішньої політики, що її очолює конгресмен-демократ з Алабами Арнiстед Селден. У звіті говориться про те, що вістки про те, що Кастро може переховувати ракети середнього засягу в печерах або на кораблях, — можуть відноситися до протилетунських ракет короткого засягу, які перевозять на Кубі з місця на місце, а не до ракет середнього засягу. На Кубі все ще є кілька тисяч совєтських вояків, розміщених по цілій країні. Американські літаки „Ю-2" постійно спостерігають, що діється на Кубі.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ПРИЛЕТІВ В МИНУЛИЙ ЧЕТВЕР 15 квітня ц. р. до Вашинґтону на дводенні наради. Він мав довгу розмову з президентом Джансоном, а на обіді, виданому в його честь у Білому Домі, були приявні державний секретар Дін Раск, секретар оборони Роберт МекНамара, інші високі урядовці та видатні конґресмени і сенатори. Британський прем'єр заявив після наради з Президентом, що Британія надалі підтримує американську політику у В'єтнамі.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО В'ЄТНАМ МОЖЕ ВІДБУТИСЯ — за газетними твердженнями — „задніми дверми", під формальним і офіційним плащиком конференції про Камбоджу. Звертають увагу, що в день після промови президента Джансона із згодою на переговори „без застережень", Москва запропонувала Британії скликати спільно конференцію, яка ґарантувала б невтральність і непорушність Камбоджі. А що на такій конференції були б ті учасники, що заінтересовані у В'єтнамі, то автоматично прийшло б до контактів і неофіційних „розмов".

У СТОЛИЦІ БОЛГАРІЇ СОФІЇ ВІДКРИТО ЗМОВУ, затіяну гуртом комуністичних „промінентів" і військовиків, звеличників Пейпінґу. Змова мала на цілі скинути уряд Тодора Живкова. Змову виявлено 7 квітня ц. р., коли знайдено Івана Теодора Ґоруню, члена ЦК болгарської компартії мертвим у його помешканні. Офіційно сказано, що він застрілився. В тому самому часі ніби-то зник, чи втік, але насправді був арештований ґенерал Тсветко Анєв, командант софійської військової округи. Чи справді була яка змова, чи це тільки внутрішньо-партійна розправа — не відомо. Назверх життя у Софії проходить спокійно.

В ІТАЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ЗГОЛОШЕНО ЗАПИТ до уряду в справі арештування у столиці Венесуелі Каракасі італійського лікаря з Міляно д-ра Алессандра Бельраміні, видатного члена італійської комуністичної партії, при якому знайшли 300.000 дол. Арештовано разом з ним одну італійку, яка вислала була з Венесуелі депешу до видатної комуністки з повідомлення про „щасливе прибуття". Італійські газети домагаються слідства проти комуністичної партії, щоб виявити, чи і наскільки вона фінансує комуністичний рух в Південній Америці.

БРИТІЙСЬКИЙ ОСОБОВИЙ ЛІТАК РОЗБИВСЯ на острівці Джерзі в Каналі Ля Манш, за пів милі від тамошнього летовища. Двомоторовий літак, що перевозив подорожніх між Британією і Францією, зачепив в густій мряці, під час приземлювання, об дерево, загорівся і розлетівся, вбивши з-посеред 23-ох пасажирів і чотирьох членів залоги — всіх, за вийнятком одної французької стевардесси, яку витягли з горіючої машини важко поранену.

„МОСКОВСКІЙ КОМСОМОЛЄЦ" ШИРОКО ОПИСУЄ, як-то один московський „патріот" з обуренням відкрив на кольоровій хустині одної молодої жінки в підземці — мапу передвоєнної Німеччини, де Щецін був ще зазначений, як Штеттін, а Калінінґрад, як Кеніґсберґ. Московський большевик прийняв на себе ролю детектива і виявив, що та молода жінка два роки тому купила ту хустину в московській державній крамниці та не знала, що вона носить на голові доказ „німецького імперіялізму-реваншизму".

І ТРЕТЬОГО ДНЯ ВІН ВОСКРЕС...

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ УНС ЗАКІНЧИЛА ПЕРЕВІРКУ МАЙНА Й ДІЛОВОДСТВА

Джерзі Сиґі. — В п'ятницю, 16-го квітня, тут у приміщеннях Українського Народного Союзу закінчилася перевірка майна й діловодства цієї великої організації. Перевірку переводила Головна Контрольна Комісія, в склад якої входять: д-р Володимир Ґалан з Філядельфії — голова, інж. Володимир Коссар з Вінніпеґу — заступник голови, през. Петро Пуцило — секретар та пп. Іван Кокольський й Іван Е. Іванчук — члени. Контрольна Комісія перевіряла стан УНСоюзу та діловодство його Головної Канцелярії, як також в-ва „Свобода" й оселі „Союзівка", на якій вона перебувала в середу, 14-го квітня. В четвер, 15-го квітня в пополудневих годинах Контрольна Комісія відбула ще спільні наради з членами Головного Екзекутивного Комітету: гол. предсідником Йосипом Лисогором, гол. секретарем д-ром Ярославом Падохом і гол. касиром Романом Слободяном, як також ред. А. Драґаном, заторкуючи під час нарад цілий ряд справ, зокрема відносно системи праці в Головній Канцелярії та відносно виконання ухвал і рекомендацій Головного Уряду УНС. Перевірка майна і діловодства УНСоюзу Головною Контрольною Комісією попереджає річні наради Головного Уряду УНС, що відбудуться на Союзівці в тижні від 17 до 22-го травня ц. р. та будуть останніми нарадами цього Головного Уряду перед черговою, 26-ою Конвенцією УНС, що має відбутися в Шикаґо в травні наступного 1966-го року. На закінчення своєї перевірки Головна Контрольна Комісія схвалила відповідний заклик до членства і громадянства в ЗДА і Канаді. Заклик буде надрукований в черговому числі „Свободи".

Відзначення ювілею артиста й режисера Богдана Паздрія

Філядельфія. — Відомого українського актора й режисера Богдана Паздрія вшановано тут в суботу, 10-го квітня ц. р. з нагоди 40-ліття його сценічної праці ювілейною виставкою „Наталки Полтавки" бенкетом на його пошану.

Відбулася вистава у великій залі Бенджимен Френклин Гай Скул в присутності яких 1000 осіб глядачів. Виконавцями роль у цій опереті були Марія Лисяк, Маргарета Борзаківська, Володимир Шашаровський, Євген Левицький та Іван Самокішин. Ролю Виборного виконував сам ювілят Богдан Паздрій. Відбулася вистава в супроводі оркестри під проводом В. Чепіля. Вітали Б. Паздрія з ювілеєм короткими промовами Марія Степова-Карп'як та д-р Іван Скальчук, секретар ділового комітету. Після вистави відбувся врочистий бенкет на пошану Ювілята, що ним проводив, як тостмайстер, ред. Олег Лисяк. Крім привітів головні промови виголосили д-р І. Скальчук та Ярослав Пінот-Рудакевич від акторів. Веселий спогад про Б. Паздрія прочитала Оксана Рудакевич.

На закінчення промовляв ювілят, який запропонував встановити день 10 квітня „Днем Актора".

„СВОБОДА" У ВЕЛИКОДНЬОМУ ЧАСІ

З уваги на те, що частина наших громадян відзначає свята Воскресіння Христового за новим стилем, а частина традиційно за старим календарним стилем, „Свобода" в цьому році, як і вже в кількох попередніх відзначить ці Свята спеціяльними числами і за одним і за другим календарним стилем. Це великоднє число „Свободи" появляється, разом з англомовним „Українським Тижневиком" для відзначення Великодня за новим стилем. У Світлий понеділок за цим новим стилем „Свобода" не друкуватиметься, отже її з датою вівтірка, 20 квітня, не буде. Ця сама процедура буде поновлена і з нагоди Великодня за старим календарним стилем в наступну неділю, 25-го квітня.

Наталя ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Був же вид Його, як блискавиця,
И одежа Його біла, як сніг.
(Єв. св. Матея.)

Побожно звеличали день суботній,
А вдосвіта зібрались і пішли,
І пахощі і миро понесли
На місце страти, де був гріб Господній.

Укривши лиця в сутінки скорботні,
Одним лиш заклопотані були:
Хто б камінь їм важенний відвалив,
Щоб тіло намастити ще сьогодні.

Прийшли і вгледіли: Його нема,
В печері пустка і вступилась тьма,
Бо янгол білий в головах вартує.

— Не бійтеся! — він радісно сказав, —
Господь шле через мене вість благую,
Що Син Його цю ніч із мертвих встав.

230 ЛІТАКІВ БОМБАРДУВАЛИ КРИЇВКИ КОМУНІСТИЧНИХ ПАРТИЗАНІВ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Сайґон. — В четвер 15 квітня ц.р. 230 американських і південно-в'єтнамських бомбовиків різних типів бомбардували схоронища і криївки комуністичних партизанів у густих лісах за 72 милі на північний захід від Сайґону, недалеко кордону Камбоджи. Той обшир охоплює дві милі в ширині і чотири милі в довжині. Американська й державна південно-в'єтнамська розвідки віддавна мали відомості, що на тому обширі, покритому джунґлею, знаходиться головна кватира комуністичних партизанів та їх політичний штаб. Комуністи буцім-то побудували там сильні бункри й створили там центр своєї діяльности. Американські літаки скинули туди 1,000 тонн бомб. В цій акції брали участь бомбардувальники однаково з обох літаконосців — „Мідвей" і „Корал", які перебувають на в'єтнамських водах, як з летовищ у В'єтнамі. Які були наслідки того бомбардування — годі докладно знати і щойно згодом розвідка та найпевніше схоплені партизани подадуть ближчі інформації, але зразу стверджено багато так званих секундарних вибухів на землі, себто внаслідку бомбардування. Водночас 6 американських бомбардувальників, які летіли в супроводі 15-ох джетів, завданням яких було унешкідливити протилетунські батерії та евентуальні ворожі літаки, бомбардували два великі шляхи всередині Північного В'єтнаму. На політичному фронті довкола В'єтнаму нема новин. Американські чинники, не вважаючи на призирливу відповідь китайських і північно-в'єтнамських комуністів на пропозицію президента Джансона щодо економічної допомоги Південній Азії включно з обома В'єтнамами з участю у тій допомозі 1 американського більйона долярів, — вважають, що ця пропозиція зробила поважне враження в південноазійських країнах. Комісія для закордонних справ у Палаті Репрезентантів уповажнила згори Президента черпати фонди з 3.400,000,000 долярів, призначених на допомогу закордонові, при чому, поруч з В'єтнамом, вона назвала ще Сіям і Ляос.

У Філядельфії відбулося висвячення нових дияконів і піддияконів

Філядельфія. — В суботу 10 квітня ц. р. під час торжественної Служби Божої в катедральній церкві Непорочного Зачаття філядельфійський укр. католицький Митрополит Амвросій Сенишин висвятив чотирьох нових священиків, диякона і п'ятьох піддияконів.

Перед Службою Божою відбулося свячення на піддияконів: М. Грабовського з Феніксвіл, Па.; Р. Полівчака з Карнеґі, Па.; Р. Заяця з Клівленду, Огайо; М. Стремби з Редінґу, Па. і Р. Семінака з Філядельфії, Па. По Великому Вході відбулося свячення єреїв: Р Дубицького з Фреквил, Па., Ю. Маркевича з Трентону, Н. Дж., Е. Н. Левандуського з Палмертону, Па. і М Нестора з МекКіс Ракс, Па.

По освяченні Святих Дарів на диякона був висвячений А Полішак з Гейзлтон, Па.

Відбулося свячення в співслуженні оо. д-ра В. Макуха, В. Головінського, М. Харини, Д. Клуні, М. Федоровича, В. Лостина, Р. Москаля та І. Бекеча.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ НАШІЙ ЦЕРКОВНІЙ ІЄРАРХІЇ

З Празниками Христового Воскресення приємно мені переслати найщиріші побажання Його Еміненції Кардиналові Йосифові, Верховному Архиєпископові і Києво-Галицькому Митрополитові, Високопреосвященному Архиєпископові Кир Максимові, Канадському Митрополитові, Високопреосвященному Архиєпископові Кир Іванові Бучкові, Апостольському Візитаторові, Високопреосвященному Архиєпископові Кир Гавриїлові Букаткові, Преосвященному Кир Василеві Гопкові, Преосвященному Кир Нілеві Саварйнові, Преосвященному Кир Андреєві Роборецькому, Преосвященному Кир Ісидорові Борецькому, Преосвященному Николаєві Елькові, Преосвященному Кир Стефанові Коцішкові, Преосвященному Кир Йосифові Шмондюкові, Преосвященному Кир Плятонові Корнилякові, Преосвященному Кир Йосифові Мартинцеві, Преосвященному Кир Іванові Прашкові, Преосвященному Кир Ярославові Габрові, Преосвященному Кир Августинові Горнякові, Преосвященному Кир Андрієві Сапеляккові, Преосвященному Кир Якимові Сеґедеві та Преосвященному Кир Михайлові Руснакові.

Молю Воскреслого Христа, щоб благословив нашу Церковну Ієрархію та обдарив її багатствами Своїх небесних ласк.

† АМВРОЗІЙ
Митрополит Філядельфійський

ПОЛЮБІМ ЦІЛИМ СЕРЦЕМ ВОСКРЕСЛОГО ХРИСТА ГОСПОДА...

З ВЕЛИКОДНЬОГО ПОСЛАННЯ АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ, ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО АРХИЄПИСКОПА І МИТРОПОЛИТА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ЗДА

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ — це найславніше таїнство і найторжественніший празник християнства глибокого значення. Великодній празник пояснює ціль приходу Божого Сина на землю, Його смерть і воскресення. Пекельні сили поневолили людський рід, ограбивши його з безсмертности Божої ласки і миру-спокою. Воскреслий Христос привернув нам Божу ласку та спокій душі. Тому, Його першим великоднім привітом стривожених Апостолів було незабутнє: „Мир вам!"...

Дорогі в Христі! Мир-спокій завжди був популярним словом у церковних кругах, у суспільстві, в народах, державах та у світовій політиці. Однак це слово пояснювали в різний спосіб. Ніяке інше слово не було так перекручуване й надуживане як слово мир. Для одних, з-під прапору Ірода, злобного сінедріону чи інших безбожних деспотів, мир означає екстермінацію, знищення противника, ворога. Ті, що так розуміють мир, аж тоді успокоюються, коли побачуть свого противника в могилі. Для інших мир означає задоволення своїх амбіцій політичного й економічного характеру. Звичайно свої цілі осягають вони коштом поодиноких осіб, а навіть коштом народів. Такі нездорові аспірації до заспокоєння своїх амбіцій у деяких державних провідників жорстоко відбились на багатьох народах, зокрема в час Другої світової війни. В наслідок їх потягнень прийшла нинішня неволя багатьох народів, а між ними неволя українського народу і його Церкви на рідних землях...

Якщо по двох світових війнах ще й досі немає тривалого миру, то це тому, що людство не придержується науки Воскреслого Христа Господа.

Чому колишні фарисеї не мали душевного спокою? Тому, що тільки поверховно вірили в Бога і Його закони. Вони почитали силу, привілеї й добробут, а Божа наука Христа Царя про мир-спокій не мала вступу до їх сердець. Також і в наші часи багато Християн не мають спокою, бо не почитають щиро Бога, на перше місце ставлять матеріяльний добробут, життєві успіхи, престиж, блиск, впливи, силу, гроші. В їх серцях панує духова порожнеча.

Дорогі в Христі! Маймо віру у Воскреслого Христа. Не дозволяймо, щоб вороги Христа закривали перед нами сонце Божого миру-спокою хмарою брехні і перфідної пропаґанди. Не дозволяймо несумлінним одиницям топтати престіл Божого миру-спокою у нашому суспільстві... Тільки наша міцна віра і рішуча постанова боронити правду може запевнити мир у світі і мир у спільноті.

Маймо надію на Божу поміч, що серед джунґлів наших терпінь, невдач і горя, просвічує наш тернистий шлях до вічної щасливости. Така надія на Божу поміч дасть мир-спокій душі.

Полюбім цілим серцем Воскреслого Христа Господа, бо Він з любови до нас перетерпів страшні муки та смерть на хресному дереві. Полюбім Христову Церкву, яка через Апостольську Столицю дбає про нас Українців Католиків, створюючи митрополії, єпархії та екзархії у вільному світі. Полюбім наше Духовенство й Монашество, що трудяться і посвячують своє життя для добра Української Католицької Церкви. Така Любов наповнить наші серця справжнім миром, миром, який заслужив нам Христос Своїми муками і Своїм світлим Воскресенням.

† **АМВРОЗІЙ** Митрополит

ДБАЙМО ПРО ТЕ, ЩО ВЕДЕ ДО МИРУ ТА ДО ВЗАЄМНОГО ЗБУДУВАННЯ...

ІЗ ВЕЛИКОДНЬОГО ПОСЛАННЯ ЯРОСЛАВА ГАБРА, ЄПИСКОПА ЄПАРХІЇ СВ. О. НИКОЛАЯ В ШИКАҐО

Як вечоріло, того самого дня, першого тижня, — а двері ж були замкнені там, де перебували учні: страхались бо юдеїв, — входить Ісус, став по середині та й каже їм: „Мир вам" Це промовивши, показав їм руки й бік. І врадувались учні, побачивши Господа (Йоан 20:19-20).

Нехай велика радість цього св. Дня, цих величавих святкувань в християнському календарі буде вашою радістю із цією певністю і спокоєм, коли ми знову в циклі літургічних свят святкуємо пам'ять Воскресіння Сина Божого, який дає нам абсолютно певну обіцянку нашого власного воскресіння і нашого щастя.

В цьому великодньому посланні я бажаю висловити мої найщиріші побажання в першу чергу Блаженнішому Кардиналові Йосифові Сліпому, Високопреосвященішому Митрополитові Архиєпископові Кир Амвросієві ЧСВВ, Преосвященному Єпископові Кир Йосифові Шмондюкові, Всій нашій Українській Ієрархії, Високопреподобним і Всечесним Отцям, Монашим Чинам, та всім вірним Єпархії Св. О. Николая. Ми рівнож звертаємось із цим посланням і нашими молитвами про Боже Благословення і мир для Ієрархії, Духовенства і вірних нашої Церкви на рідній Україні. Ми благаємо Боже провидіння піддержати їх на дусі і зберегти їх. Подібно як ми добачуємо в Христовому Воскресінні звільнення від смерти і гріха, так само сподіємось, в недовгому часі прийде визволення нашого народу від жахливого переслідування.

Всі спроби і хрести, які спадають на нас, мають свою глибоку доцільність, а саме: випробувати силу нашої віри в Бога і закріпити наше довір'я в любов і опіку Воскреслого Христа над нами, бо ж Він Сам зазнав всі аспекти людських терпінь задля нас.

„Отож запопадливо дбаймо про те, що веде до миру та до взаємного збудування (Лист до Рим. 14 : 19).

Хай мир і любов, що приходить до нас задля заслуг Воскреслого Христа, спрямують нас на дорогу освячення наших душ, просвічення наших умів і збагачення наших сердець Божественною Ласкою впродовж цілого нашого життя.

† **Ярослав, Єпископ**

УСІМ НАШИМ СПІВГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ВІДЗНАЧАЮТЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ ЗА НОВИМ КАЛЕНДАРЕМ, БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
— і —
В-ВО „СВОБОДА"

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

З Воскресінням Христовим!

Цієї неділі, 18-го квітня, наші православні парафії та ще деяка частина католицьких відзначуватимуть Цвітну Неділю на згадку про тріюмфальне привітання Христа в Єрусалимі перед Його страстями і розп'яттям на горі Голготі. Більшість наших католицьких парафій уже за новим календарним стилем святкуватиме торжественний празник Воскресіння Господнього.

Усім нам відомо, що процес зміни календаря в Українській Католицькій Церкві в ЗДА, як і всі подібні зміни, проходить у нас серед часом навіть дуже пристрасних суперечностей. У більшості парафій ці суперечності вже минулись, але в деяких ще існують, і навіть в дуже гострій формі. Але це — думаємо — в жадному разі не може й не повинно захмарювати неба, притемнювати того великого й ясного світла, що його приносить нам Воскресіння Христове, без уваги на те, коли ми його святкуємо: тиждень раніше чи тиждень пізніше.

Воскресіння Христове, віра в нього та вся його незрівняна символіка впродовж уже майже двотисячолітньої християнської історії були джерелом найбільшого надхнення і найбільших надій. Що ж бо може бути більше, як віра й надія на воскресіння, на життя вічне! І що може бути більшою нашою метою і журбою, як те, щоб собі на це щастя заслужити! Саме для цього й існує Христова Церква на землі, і вести нас до того щастя є її головним завданням. Але як же часто ми, світські люди, про це забуваємо, як часто плутаємо вартості, мішаючи форми й засоби з цілями, або й цілком забуваючи про основну мету: славити Бога й по-божому жити, щоб цим заслужити собі на спасіння, яке так вимовно заповідає і символізує Воскресіння Христове.

Майже дві тисячі років історії виправдують та потверджують Воскресіння і його символіку. Чи ж може бути інакше і в майбутньому?

Так, сьогодні ще над великою частиною землі і людства, включно з нашим многострадальним українським народом, панує антихрист. Ще сьогодні там лунають з усіх урядових гучномовців оклики: „Розпни Його!" І розпинають Його в постаті створених на подобу Божу людей і народів, як розпинали майже дві тисячі років тому. Проте, минулися пилати й минулися всі дотеперішні тирани, і жадні „врата адові" не подолали і не подолають воскреслого Христа і Його Правди: бо вони — вічні.

Свято Воскресіння Христового пригадує нам істину, що Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що у гробах, життя дарував. Не може бути більшої радости від цієї! Тож зустрічаймо це велике свято Воскресіння Христового з тією найбільшою радістю, радістю життя і радістю вічности! Цього й побажаймо собі взаємно без уваги на те, хто: коли і за яким календарним стилем цей Великий День зустрічає.

Виступ кардинала Вишинського

Ширена всіма можливими засобами комуністична пропаґанда намагається вмовити в публічну опінію вільного світу, особливо в опінію окремих національних еміґрацій, що в СССР, як і в країнах „народних демократій", повна свобода релігії, що ніхто нікому не забороняє визнавати таку чи іншу віру, що під тим поглядом тепер — після періоду сталінського тиску — настала справжня відлига. Водночас ця ж пропаґанда твердить, що в СССР і в інших комуністичних державах ставлення до тих чи інших Церков таке ж саме, як і в багатьох демократичних країнах Заходу, де Церква відокремлена від держави, що, мовляв, забезпечує її повну... незалежність.

Усю облудність такого роду пропаґанди виявив відомий із відважних виступів супроти польського комуністичного режиму кардинал Стефан Вишинський у своїй проповіді, виголошеній у святковану 10 квітня ц. р. римокатолицькою Церквою цвітну неділю. Конкретними фактами він насвітлив важку ситуацію Католицької Церкви і релігійного життя в комуністичній Польщі, стверджуючи, що немає там ніякої лібералізації, що й там польська комуністична партія та уряд переводять широко заплановану програму знищення релігії. Здійснюється ця програма не безпосередніми переслідуваннями, репресіями чи іншого роду насильними засобами: похід на знищення Церкви нині куди рафінованіший і небезпечніший.

Нібито визнаючи свободу релігії, польський комуністичний уряд, так само, як і совєтський та й інші комуністичні уряди, офіційно підтримує всіма засобами партійного і державного впливу „свободу атеїстичного освідомлювання" народних мас, боротьбу з релігією, як „опіюмом для народу", викорінювання всіх „залишків релігійного світогляду". Польська католицька молодь, навчаючись у школах та в університетах або перебуваючи в армії, не має ніякої свободи релігійного віровизнання і виставлена на безупинну примусову антирелігійну пропаґанду, за уникання якої чи за спротив якій режимні чинники молодих католиків шиканують, а то й карають. На ведення цієї атеїстичної пропаґанди, видавання книжок, журналів і часописів в краю і за кордоном, на масові курси й аґітацію режим використовує державні фонди, стягувані у формі податків з католоцького, у своїй більшості, польського населення. Зокрема кардинал Вишинський обвинувачував у своїй проповіді комуністичний режим за сконфіскування будинків католицьких шкіл, заборону навчання молоді правд католицької віри, намагання ввести „вчення атеїзму" в навчальну програму духовних семінарій і протизаконне забирання теологів в армію, де вони мусять переходити атеїстичну індоктринацію. Все це за висловом Кардинала суперечить не тільки постановам конституції про свободу релігійних віровизнань, але й є разючим порушенням підписаних Польщею міжнародних договорів, зокрема Паризької Конвенції про свободу навчання релігії в школах.

Виступ кардинала Вишинського доводить, що в своєму ставленні до релігії всі комуністичні режими, навіть „найбільш ліберальні", послідовні й непоступливі. Для всіх комуністів головне завдання: знищити релігію. Застосовуючи таку чи іншу тактику, вони ішли і йдуть до тієї остаточної мети.

Д-р Михайло Кушнір —

ГРІШНИК І СВЯТИЙ

Христос, як ножем, розтяв історію навпіл. З першим роком нашої ери почалося щось, чого раніше не було, хіба в тузі й прочутті. В людське тісто впали дріжджі, здібні до предивного розросту: Божі Дріжджі. Безмірно поширився засяг добра і, згідно з законом контрасту, із незнаною досі заїлістю розпуталося зло. Ставкою трагічної і достойної гри стала людська душа, відчарована, як спляча царівна, з тисячолітнього сну. Розкрилися перед нею далекі круговиди, яких не обійти. Стали перед нею постуляти на космічну міру. Як же ж тут далі виправдувати летаргію блаженного незнання! Хтось із настирливими вимогами, захланний, як саме кохання, заступив людині всі дороги, приневолив до вибору: за або проти.

Хто раз Його зустрів, — не мав уже виходу, тільки „так" або „ні". „Так" — що дозволяє на насміливіші рекорди духа. „Ні" — що доведе до ренегатства і зради — до боговбивства (гріх називається „смертельним" не тільки тому, що вбиває душі, але й тому, що вбиває, що вбив Бога-Людину).

Поправді, ця Людина була каменем образи! Ніхто не зустрічав її безкарно! Вона вдиралася в схороница блаженної мірноти, припирала до муру, переслідувала, наглила. Подібна до інших — і яка ж інша! Людина як ми, з крови й кости — і безконечно більше, ніж людина: знак утасної таємниці, сакрамент Бога Живого.

... „Ніхто й ніколи Бога не бачив, Єдинородний Син, що в Отцевому лоні, — той об'явив" (св. Іван 1. 18). Ці слова з Прологу св. Івана вияснюють невідхильну трагедію всіх релігій світу, які шукають Бога — поза Христом. Він один „Бога об'явив", бо Він знався на Бозі, бо Він перевірив у найвеличнішому експерименті неба і землі, що значить бути Богом і людиною заразом, цілковитою людиною, і вповні Богом. Він унагляднив Бога землі, спрагненій як життєдайної роси, Спасителя. А унагляднив не в достоїнстві маєстату і в ґльорії звеличання, як на горі Табор, але в покорі під кожним оглядом служебної кондиції, у винищенні хреста.

І Він так удоступнився, так упокорився, давав себе так дешево, що гордість світу збаламутило це Боже убожество: „Чи ж може щонебудь добре вийти з Назарету?" До кінця віків будуть шукати Його там, де Його немає: на троні, у хвалі, а не на хресті. Хвала на пізніше, там; хрест тут, на сьогодні. І людина на землі може пізнати тільки „Розп'ятого" (деколи, як св. Павло, ніщо поза тим знати не хоче...).

Він носив робітничий одяг, применшив себе, як тільки міг. Зредукував своє Божество до найбільш захованої таємниці, під постаттю „Сина теслі". А проте...

А проте, хто раз Його зустрів, не міг ні в якому разі перейти байдуже. Не було ради! Мусів зайняти становище: за — або проти. Прийняти — або відкинути. Покохати на життя, на смерть — або зненавидіти. Не було вибору. Ця людина, проста людина припирала до муру, змушувала до вибору. — Ба, що більше, не тільки ззовні йшов наступ, у словах, що пробивали немов кинджал, до стрижня костей, поглядом очей, що прозирали до дна: хто раз із Ним зустрівся, віднаходив у собі, немов п'яту колону, Його законспіровану союзницю: власну душу.

Не можна було оминути Його байдуже: Все — або Ніщо. Хто не впав Йому до ніг, не заприсягнув вірности, не відкрив навстіж серця, в серці не вгостив — той завтра кричав: „Розпни, розпни!"

За сто років до Христа Юда був би, може, оборотним банкіром і, хто знає? — навіть радним міста. Торговельний талант і змисл до інтересів — це річ не до погордження! Він думав, що в гурті дванадцятьох чекає на нього кар'єра: чи це щось погане? Перечислився, програв ставку... живого Бога виміняв за тридцять срібняків... Чи він один тільки на протязі двох тисяч років зробив такий поганий інтерес? Не було ж то інших, навіть серед вибраних, що торгують святощами, спекулюють на Божих тріюмфах?

А Петро? Петро до смерти був би ходив з сіттю на ґенісаретське озеро ловити риби, не душі, коли б того дня, у відомій годині Господь не покликав його. Не був би пережив до дна власної людської нужди, коли б її не спровокувало трикратне питання в ту над усе пам'ятну ніч. Не був би навчився любови грішника, коли б не пронизав його милосердний погляд пробачення. Не зневірився, як Юда, і цього акту гірко ридаючого довір'я вистачило Всемогутності, щоб затвердити його скалою на фундамент Церкви. Він, неук, простак, що мав за зброю тільки Слово і Духа, змірився з цезарем золотого Риму! Сучасні могли підсміхатися з поблажливим помилуванням: ми знаємо сьогодні, як закінчився цей нерівний двобій, хто переміг: рибалка, чи цезаря?

І ця перемога є наче першою із серії, в боротьбі, яка триває. Змінюються назви партнерів, змінюється арена, але ставка великої гри та сама: з Ним — або проти Нього. Юда чи Петро? І річ знаменна — навіть гріх є тут вирішальним моментом. Згрішив Юда, тяжко впав Петро. Але перший зневірився, заціпенів у собі, а наге „я" — це двері відкриті для розпачі! Коли другий, саме в своєму жалісному відступстві знайшов арґумент до безмежного завірення Милосердю, дав себе пригорнути і в благословенному знанні власної сусти знайшов відскочню до радісного „сальто мортале" в вибагливу Божу Всемогучість.

Згрішив Юда, згрішив Петро: не гріх вирішив їх долю, але спосіб, яким вони зареаґували на гріх: — у себе задивленою розпукою — чи задивленим у Бога, безмежним довір'ям.

Тут іде межа і вододіл. Деколи християни хибно ставлять проблему. Їм видається, що про приналежність до Христа рішає святість або щонайменше певний ступінь досконалости. Що, отже, грішник є поза засягом християнства.

Тим часом св. Письмо категорично стверджує: „Я не прийшов до здорових, але до погано себе почуваючих, не до праведників, але до грішників". Чи це значить, що святі, праведні є в християнському суспільстві якоюсь послідньою категорією? Борони Боже! Але їх розпізнавчим знаком є саме те, що вони вважають себе за найгірших грішників. Бог або їх навернув, або зберіг від злого, — і вони знають про це. А хто не знає про це, має в св. Письмі спеціяльну рубрику — рубрику фарисеїв. Грішники не є поза християнством, але ті, які не знають, а радше не хочуть знати, що вони є грішниками, отже хворими, конечно потребуючими лікаря.

Грішник у межах християнства — це кандидат на святого: аби тільки хотів. Цією дрібкою доброї волі, ніби вудкою, тягне з топильні Бог. Це не значить, очевидно, що справа легка! Навіть Петро не авансував автоматично: свідчать про це глибокі борозни сліз на його лиці! Але не в тому річ, що легке, а що важке, а в тому, що можливе або ні. Фарисей усіх віків, сумнівається щодо грішника, або щонайвище подає йому петлю з доброю радою: повісся! Але Бог любить грішника, бо знає, скільки він Його коштував, і кожної хвилини готов покинути послушну череду, щоб бігти з допомогою і рятувати оце соте, перелякане ягня, що заплуталося в терні. Роблячи висновок із деяких текстів Євангелія, грішник має взагалі позицію упривілейовану, і не дарма дметься найстарший син по повороті Блудного! Чи це значить, питає св. Павло, що треба бути грішником, щоб зловити Бога за серце? Борони Боже! Вистачить, щоб ти знав, що ти є грішником, і що від гріхів, які ти не вчинив, згори вибавив тебе милосердний Бог, підписуючи твій вексель „ін блянко". Отже, не маєш чим хвалитися, бож добро в тобі не є твоє, але є овочем співпраці з всемогучим Богом. Чи знаєш, що є твоє, дійсно твоє, тільки твоє? Гріх.

Який може стати шибеницею — або відскочнею, дорогою в розпач — або джерелом сліз, що вибілюють і очищують.

Д-р Михайло Данилюк

НАПРОВЕСНІ?

Українська людина на рідних землях чи на еміґрації, хоч і у відмінних обставинах, все ж є частиною єдиного великого фронту. Стоїмо всі у боротьбі за поступ душі, за вдосконалення людського обличчя. Кожний по-своєму, кожний на малому відтинку праці.

Може не варто наголошувати, що вийшли ми на еміґрацію лише з одної причини: московського колоніялізму. Також і наші люди в Україні борються не тільки проти національного поневолення. Залишили ми нашу землю, крім жадоби нести правду про поневолення нашого народу, також і для того, щоб шукати нових форм духового життя, вільної політичної дії. Щоб втекти від ексклюзивности, духової клітки, примусу тоталітарного думання, примусу шабльону і казьонщини. Щоб, утікши від діялектичного споліскування мозків, знайти широке поле вільної праці, придбати прикмети вільного суспільства, вдосконалити національну солідарність, кувати нове обличчя української людини. А самі в собі, в своїх громадах, перескочити через утоптані стежечки і вийти на широкі шляхи нашого призначення, від яких історія очікує позитивних результатів.

Стоїмо, отже, не тільки в боротьбі проти чужинної окупації, але також, або й передусім, проти духового скам'яніння нашого народу. Стоїмо у фронті боротьби проти тієї змори, що її називаємо духовим і фізичним диктаторством, що під нею розуміємо тоталітарність системи. Стоїмо проти системи примусового думання і діяння, проти такої творчости, яка реґулюється палкою поліцая чи моральним шантажем політрука. Стоїмо за вільний вияв і вільну творчість, за свободу індивідуальности, за гідність людини.

Двадцять років дало чимало можливостей розвитку української людини, і багато цих можливостей використано. Поміж усіма, іноді болючими, недоліками все ж бачимо великі досягнення в нашому церковному житті, в наших молодечих організаціях, наукових установах, фінансових інституціях, професійних кадрах, навіть у нашому політичному житті, яке так яскраво розвинулося своєю зріничкованістю. Бо, наприклад, преса і дія багатьох політичних середовищ була б неможливою в системі, яка панує на Україні. Сподіваємось, що всі політичні групи цей факт доцінюють...

Одначе, говорячи про наші успіхи — силою існуючих фактів та звичайної людської емоційної реакції — ми часто розхитуємо основи цих наших успіхів. Часами в дії вільної людини переходимо межі волі іншої, також української, людини. Часами, занесені недовір'ям та переконанням в абсолют своєї політичної концепції, іґноруємо принцип вільного суспільства, не признаємо права існування іншої концепції, забуваємо привілей дискусії і заступаємо її лайкою... Це, можливо, поодинокі епізоди, але при публікуванні всіх „за", особливо „проти" — виходить така крутиголовка, що в ній годі розібратись.

Громадянство в більшості спантеличене. Бо, наприклад, кому ясно, хто більше виломився із принципів вільного суспільства: ті, які виставили за двері представника української преси з українських зборів у зустрічі з діячами з України, чи ті, які ціною одного доляра, заплаченого за вступ, перебрали президію зборів у справі „культобміну" в свої руки і силою наявної більшости поставили під сумнів право вислову меншости. Здається, обидві групи обмінялися символічними компліментами. А тепер ідуть на це тонни паперу, і ти, громадо, читай.

Той чи інший випадок може бути більше ядерним або емоційним, залежно від того, де більш темпераментні люди, але принцип той самий: порушення основ демократичного суспільства, свободи преси, свободи зборів, свободи думки.

Все якась проблема: був Збруч — насилу засипаємо, тепер доведеться ділитися на обміннників і протестантів? З повною ексклюзивністю своїх думок, із визнанням лише своєї рації і лише свого права вислову, із проводженням в життя лише своїх поглядів, не оглядаючись на цілість фронту, з повним недовір'ям до себе. Як далеко можна не довіряти і як далеко можна недоцінювати свого партнера у боротьбі проти духового й фізичного ворога? Справа не в пісні „Де згода в сімействі", а в заложеннях взаємопошани духово споріднених людей, які мають однакові цілі, але виключають методи за винятком своєї.

Прикрим є ще й той факт, що в дискусії над „за" і, обов'язково, „проти" чимало дістається УККА. Бо, якщо є якась загальна інституція, яку варто зберегти від такого роду нападів, то це якраз УККА, завдання якого виходять геть далі, як культобмін. Рішення УККА в справі обміну не могли бути іншими, як ті, які він прийняв. Їх, коли потрібно, можна передаґувати чи надати їм іншої форми при спільному обговоренні, але суть не може бути іншою, якщо УККА має виконувати ролю леґального представництва американських українців. Напади на людей, які, крім своєї приналежности до певних організацій, є також і в УККА, не витримають критики. Бо такі напади можна робити з двох боків, і тоді довелося б вивести з органів УККА більшість активу.

Відрадним фактом залишається глибоке зацікавлення українського політичного світу справою концепцій політичної роботи та справою методів їх проведення. Найгірше було б, якби була одна-єдина концепція і над нею ніхто не дискутував. Дискусія — це один із перших привілеїв вільного суспільства, якби позбутись ексклюзивности. Вислів вільної думки — найкраща запорука творчости, якщо таке ж право признається іншим. Заперечування арґументів противної сторони — найкращий стимул до думання, якщо таке заперечення залишається в межах пристойности. І тому факт гарячої дискусії над проблемами нашої політичної роботи — це факт, що обіцяє дальший розвиток тих ідей, задля яких ми вийшли з нашої землі. Цей факт дискусії та великого зацікавлення провіщає квітучу весну в нашому політичному житті. Та, дивлячись на методи деяких наших дискусій у пресі та на зборах, доводиться призадуматись, чи все ще не стоїмо ми лише на порозі провесни.

А двадцять років провесни з таким великим кадром еміґраційної України в умовах вільного світу — це задовгий час. Тому хотілося б вірити у квітучу весну, що принесе з собою довір'я, а з ним творчість і інші прикмети вільної громади. Чи не був би це пишний дарунок нашому народові, позбавленому всіх підстав вільного суспільства, чи не було б це прекрасною зброєю супроти тих бригад, які ще нам будуть надсилати?

Тим часом лише провесна із приморозками і сонцем. І сторінки газет, списаних не завжди в доброму стилі.

З НАШИХ БУДНІВ

ЗЕЛЕНА МАМОНА

Пан Татух ходив до банку підписувати дивіденду і вернувся з тієї інституції в стані душевного збудження, сливе піднесення! М'ятежні якісь думи-мислі обсіли його голо, і він поквапцем правцював додому, щоб поділитись ними з повірницею отих дум, пані Татушихою.

— Велл, — оказав, засідаюги до полуденку, що ждав уже на нього в кухні, на столі, — щоб ти, жінко, багила який банк вифундували на Бродвеї, — гистий палац або цісарська резицеркві св. Патрика на П'ятій Евню, якась пані в горній сукні грає на орґанах поважну музику, а всюди тиха-ша! — тільки гуєш, як шелестять доляри в пальгиках касирок. Народ стоїть побожно шнурогком у герзі і тисне до грудей — банкові книжки.

— Воно то правда, — зідхнула моя дорога землягка з Бібрецького повіту, — але без отої мамони теж скрутно жити на світі... Вгора на святій місії дуже гарно про це було сказано: ги добрий християнин має право складати свої тяжко запрацьовані центи до банку, ги ні.

— І що сказали отець-місіонар?

— Сказали — єє! Має право! Ніде, в жадній главі Святого Письма, не забороняється шпарувати гроші, під умовою, що вони зароблені в гесний спосіб, не злодійством, шахрайством ги яким іншим ракетирством! Отець-місіонар пригадали нам притгу про таланти і сильно висварила того лінтяя, що закопав свій талант у землю, а сам ліг під грушу спати... „Не будьте ж і ви такими лінивими слугами, не ховай один з другим грошей до пангохи ги в матрац, щоб прийшов до хати харцизяка, забрав твою гірко запрацьовану кервавицю, а тебе самого задушив ги ножем проколов! Занеси гроші до банку ги до нашої кредитівки, нехай процентуються, хай гроші роблять гроші, а коли зайде потреба — спожиткуй їх розумно або дай пожертви на добру, шляхетну ціль, от хог-бо отцям Василіянам на будову українського гайскулу, так потрібного нашій дорогій молоді!"

— Ну, я так і знав, що він так закінгить свою проповідь, — похитав головою пан Татух і сягнув рукою по „Свободу", яка спеціяльно смакувала йому після доброго полуденку — Велл, треба буде і нам, жінко, щось подумати, на той випадок, коли прийдуть до хати збірщики, як нам бути — ктиторами ги добродіями?.. Вправді наші діти вже не потребують цього гайскулу, але, от, слава Богу, людські діти гарно ростуть, а які здібні-талановиті, як добре вгаться!

В цьому місці пан Татух витягнув свою книжегку, а пані Татушиха свою, і погалася тиха-секретна родинна нарада...

— ІКЕР

І. Савицька-Мусій

ЖЕРТВА ПРАВДОМОВНОСТИ

— Ого, знов дощ буде! — кажу якось до моєї дружини. — Млоїть мене ліве коліно і під лопаткою скобоче.

— А може це вже старість зближається, і вся машина зашванкує незабаром? — спитала мене дружина, помітно занепокоєна.

— Не згадуй старости передчасно, хай вона йде на добрих наших сусідів, не на нас. Натру коліно спиртом, і як рукою здійме — побачиш.

Увечері прийшла до нас добра знайома, пані Люся, розсілася на фотелі і стала приглядатися до мене.

— Щось ви, пане Андрію, примарніли трохи, приблідли за останній час, чи не докучає вам яка біда?

— Біда мені докучає вже двадцять п'ять років, відколи з Надією оженився, — відповів я, сміючись. — А сьогодні млоїть мене коліно і під лопаткою щось скобоче, мабуть на дощ.

Пані Люся стягнула брови, зморщила лице, прикусила вузенькі губи і почала викладати:

— А знаєте, із здоров'ям нема тепер жартів. Всі найважчі хвороби починаються завжди з дурничок, злегковажить собі людина таку дурницю і потім гірко жалує, бо вже запізно. Чи не початок артретизму у вас, або так званого ісхіязму? Сохрани вас Боже від тої муки, та всяко воно може бути. Мій двоюрідний брат Василь зовсім окалічів після занедбаної справи з лопаткою — вже інший клопіт. Це або початок перестуди, або „гехсеншус". Не хочу лякати вас хребтом, що сусідує з лопаткою. Штивний хребет — перша познака поліо, а поліо...

— Ах, облиште цю тему! — перебила моя дружина. — Може нап'єтесь чайку або свіжої кави?

Посиділа наша гостя ще годинку а далі пішла на добродійне засідання, поволі поспішаючи.

Надслухую я у скупленні, а моє коліно сіп та й сіп, сіп та й сіп. — Та якої біди сіпаєш? — питаю сам себе в думці, а перед жінкою криюся, щоб не журилася передчасно. Роздягаючись, став я на вагу, і щойно тоді налякався немало: за останніх три тижні втратив пів фунта. Це вже недобре, думаю. Це вже погано. Треба діяти, і то негайно.

***

Третього дня по полудні я лежав лежав на шпитальному ліжку, вичікуючи висліду всіх можливих аналіз і рентґенів. Боже, як вони мене мальтретували, кожну кісточку обмацували, як мене не накололися! Про все те я розказував увечері дружині, коли прийшла вона з відвідинами. Заскочила на хвилю і пані Люся.

— Ну, як ви себе почуваєте зараз, певно, як перед виріком смерти? Нічим не переймайтеся, не журіться. Тепер медицина стоїть високо, з штучною ногою до перегонів стають, не то за бюрком шкрабають. Та й хребет тепер направляють несогірше, не так, як колись. Олова якогось наллють і вирострунчать вас, як молодого охвіцера. Все буде добре. Та й погода сьогодні жахлива, повіситися можна, собаку жаль з хати вигнати. Дощ падає і падає, знову заллє вам пивницю. Чи розказувала про це ваша дружина? Не розказувала? Забула, певно. У неї тепер клопоти. Щойно дах залила смолою, бо затікало, а вже з пивницею вовтузиться.

***

Я лежав у півсні, з відкритими очима, а думки бігали десь далеко, тікали звідтіля, боялися страшної людини, що ладна була мене вбити своєю правдомовністю. Я збудився від легкого доторку руки. Зефірна постать в білому мініятюрному чіпці перевіряла вечірню температуру. Вона довго вдивлялася в мене, міряла пульс і врешті сказала заклопотана: „Бед бой".

***

Наступного дня відвідали мене несподівані гості, колеґа по праці, містер Бравн і його невеличка дружина.

— Вітаємо вас із першими днями весни! — промовила усміхнена пані і поклала біля мене китичку жовтих нарцизів.

Я подякував і аж зашарівся від зворушення.

— Ю лук вондерфул! — сказав містир Бравн. — Зовсім не пізнати, що тобі щось бракує.

Розмова покотилася швидко. Я слухав, а колеґа розказував бюрові новини:

— Секретарка Бетсі перепросилася з босом, і вже між ними все наладжене. За тиждень ім'янини Роберта, влаштовуємо складаний „ланч". Я зголосив ґат-доґи, а від тебе, як звичайно, горіховий кейк. Чи погоджуєшся. А знаєш, в травні ідемо групою на Світову Виставку до Ню Йорку. Маємо п'ятдесятвідсоткову знижку. Я записав вас обоїх, бо знаю, як любите подорожувати. Ти знов виграв заклад з Джорджем. Пам'ятаєш? Цим разом австралійці програли, і твій доляр врятований. Лакі мен!

Час відвідин минав, і містер Бравн, прощаючись, спитав ненароком:

— Чого тобі властиво бракує, лейзі бой, виглядаєш здорово. Коли, врешті, приходиш до праці?

***

Я лежав у півсні годину або й більше, а думки мої ширяли по світовій виставці, плигали ластівками з одного павільйону на другий. Я пив за здоров'я Роберта, закладався ще і ще раз з Джорджем, я був вдячний до безкраю всім щирим і розумним людям, що добрим і бадьорим словом, ладні оздоровити хворого, поставити його прямо на ноги.

Я збудився від легкого доторку руки. Зефірна постать, як і вчора перевіряла полудневу температуру. Вона радісно вдивлялася в мене, усміхалася і врешті промовила вдоволено:

— Гуд бой!

Наступного дня по полудні моя шпитальна кімната стояла пусткою. Гладко вистелене ліжко, з білими, мов сніг, подушками, чекало нетерпляче на свіжу жертву правдомовности.

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA 41, Pa.

Зустрічі й збори відділових урядовців та членів УНСоюзу західньої Пенсилвенії

Заходами головного радного А. Джули в порозумінні з Окружним Комітетом із осідком у Пітсбургу, в днях 2, 3 і 4 квітня ц. р. відбулися зустрічі та збори з відділовими урядниками і членством УНСоюзу в такому порядку: в п'ятницю від год. 7-ої вечором у Деррі, в суботу від години 7-ої вечором у Форд Ситі та в неділю від години 3-ої по полудні в Амбриджі, а від 7-ої вечором в Аліквіпа, Па.

П'ятниця 2-го квітня. Найуспішніші збори в присутності 34 молодих віком людей відбулись першого вечора в Деррі, Па. Відкрив їх голова 113 Відділу Й. Качмарик та попросив І. Антушака з Амбриджу провести молитву. Голова просив до слова г. р. А. Джулу, який сказав, чого саме загостили до них, і що потрібно буде їм, відділовим урядникам, зробити в цьому передконвенційному році для розбудови їхніх відділів УНСоюзу. Він представив обласного організатора Вол. Гірняка та попросив його до слова. В. Гірняк передав привіт від членів Екзекутиви, хвалив відділових урядників за вмілу господарку в Союзовому Клюбі, та перейшов до критичних порад, як треба виконувати свої обов'язки по відділах у приєднуванні нових членів у цьому передконвенційному році в стейті, в якому 71 рік тому започатковано працю Батька-Союзу. Пан Качмарик заявив, що в квітні здобудуть вони 12 нових членів, бо вже зробили йому такі заяви присутні на цих зборах. По зборах були запити, на які давали відповіді оба промовці. По зборах І. Антушак висвітлив фільм із останньої Союзової Конвенції в Ню Йорку, а по закінченні фільму членки гостили учасників перекускою. Секретар І. Ярчак, який працював і прибув аж на закінчення зборів, заявив, що в цьому році він віддасть свій вільний час на розбудову 113 відділу. Слід згадати, що під час перекуски зголосився був до слова довголітній секретар 61 відділу, п. Окубяк, який також заявив, що в цьому році посвятить свій час для розбудови свого відділу, з якого багато членів перейшло з перехідними листами до 113 відділу лиш тому, що цей відділ розбудував модерний у цій околиці Союзовий Клюб і має вигідне приміщення для збору людей та організаційної праці. Фільм був цікавий, але якби мав звук, то був би ще кращий.

Субота 3-го квітня. Невелике місто Форд Сіті, з недуже то чисельним українським населенням, має в цій Окрузі найчисленніший відділ УНСоюзу. Його постійну розбудову треба приписати активному в громадській праці не лише української але й американської громади Михайлові Туркові, що є секретарем 63 відділу. Пан Михайло Турко кандидує в цьому році в тому ж місті на міського податкового Колектора, під час виборів 18-го травня. Сподівається він бути вибраним. Хочемо вірити, що наше громадянство причиниться своїми голосами до його вибору!

Після приїзду голови Окружного Комітету Ч. Сачка з дружиною, збори почались о годині 7.30 в присутності 22 відділових урядників і членів. Відкрив їх голова 63 відділу п. М. Луковський молитвою й передав їх ведення п. Сачкові. На першого до слова попросив він гол. радного А. Джулу, який говорив про цілъ приїзду й представив обл орг. В. Гірняка й покликав його до слова. Пан В. Гірняк дякував відділовим урядникам за їх господарення в Союзовому Клюбі, а п. М. Туркові за його успішну працю для УНСоюзу та просив всіх інших взоруватися на його працю, щоб в передконвенційному році всі відділи збільшили число членів.

По промовах були питання, на які давали відповіді оба прелеґенти. Членкині 63 відділу гостили всіх присутніх, а по вечері висвітлено фільм із минулої Конвенції. Висвітлював п. А. Джула й давав пояснення.

Неділя 4-го квітня. В годині 12-ій, після Служби Божої гол. радний А. Джула, обл. орг. В. Гірняк та голова 161 відділу І. Антушак поїхали до Питсбургу до радієвої станції, де щонеділі має свою українську годину п. Комічак, і там промовляли пан Джула по англійськи, а пан Гірняк по українськи.

В годині 3-ій по полудні були збори в Амбриджі у присутності 22 урядників та членів відділів УНСоюзу. Відкрив їх молитвою та ними проводив п. І. Антушак. Промовляли п. А. Джула і п. В. Гірняк в тих самих справах, що і на попередніх зборах. Після промов були запити, висвітлювання фільму і перекуска.

В годині 7-ій вечором відбулась зустріч з відділовими урядниками 120 відділу УНСоюзу в Аліквіппа. Присутніх було лише 6 урядників, з якими відбулась розмова на організаційні теми.

Висновки з цих поїздок такі: Люди наші, добре загосподаровані. Народжена тут старша вже віком молодь, держиться своїх церков і відділів УНСоюзу та вважає себе частиною українського народу, хоч поміж собою розмовляє по англійськи, хоч розуміє українську мову та в потребі нею розмовляє.

В інших містах, де є відділи УНСоюзу, потреба допомоги для вишколення відділових урядників. Без вишколу ці відділи не дадуть собі ради й кожний утрачений рік буде приносити Саюзові страти, а не прибутки. Питсбург за всяку ціну мусить спромогтись на будову такого модерного будинку, в якому знайшла б наша підростаюча молодь місце на всю свою відпочинкову діяльність та культурну працю. Якщо це не станеться, то не лише Союзова, але взагалі українська майбутність не має виглядів на розвиток. Місто Питсбург і місто Карнеґі, найбільше вишкільної помочі потребують. Власними силами розбудовуймо наше життя, щоб наша молодь не соромилась, але гордилась нами! Засоби маємо, лиш бракує в нас того, **єдиномислія і братолюбія,** про яке писав Шевченко.

Г. В.

Спорт, УНСоюз і „Свобода"

Ню Йорк. — Напередодні Міжнародного Великоднього Турніру Футболу, в якому бере участь дружина УСК-у з Ню Йорку, як репрезентант ЗДА, разом з репрезентантами Німеччини, Італії і Греції, організатор цього турніру Футбольний Союз Південної Частини Стейту Ню Йорку влаштував у середу, 14-го квітня дві імпрези для познайомлення прихильників футболу зі своїми плянами праці та особливо з дружинами — учасниками турніру. На бенкеті, який відбувся вечером цього дня в готелі Рузвелт в Ню Йорку, серед почесних гостей був президент міської ради Ню Йорку Павло Скревейн та головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір. Тостмайстером бенкету був гол. редактор німецького щоденника „Штатс Цайтунґ унд Геролд" Ервін Сінґел, відомий спортовий діяч. Український Спортовий Клюб репрезентували на цьому бенкеті: Степан Качмарський — заст. голови УСК-у, Р. Григорович, Я. Томоруґ і Р. Лисняк — від Управи УСК-у та Володимир Шмотолоха — капітан футбольної дружини УСК-у. Привіт від УСК-у виголосив на бенкеті Роман Лисняк.

В цьому ж дні в полудне відбулася пресова конференція, получена з обідом у приміщенні „Оверзіс Прес Клабу" в Ню Йорку. На цій пресовій конференції були заступлені майже всі газети Ню Йорку та околиці, яких представники одержали на запитання точні інформації про турнір та познайомилися з представниками футбольних дружин — учасників турніру.

„Свободу" репрезентував на конференції її спортовий редатор Володимир Сохан і спортовий кореспондент „Українського Тижневика" Олег Звадюк.

Організатори турніру з признанням ствердили, що українська преса вив'язалася у репортуванні про цей міжнародний турнір найкраще з усісі чужомовної преси. Також передпродаж білетів на турнір пройшов з найкращим успіхом серед українських симпатиків футболу.

АДРІЯНА ЛИСАК БРАЛА УЧАСТЬ В МИСТЕЦЬКІЙ ВИСТАВЦІ НОВОКАНАДІЙЦІВ

Монтреаль. — Від 21 січня до 21 лютого ц. р. тривала в центрі „Рекреатіф Мейзонев", у Монтреалі, мистецька виставка новоканадійців під патронатом посадника міста Й. Драпо. У ній взяли участь 26 мистців, у тому українка Адріяна Лисак, яка виставила три картини.

Адріяна Лисак, нар. Собчишин, живе в Монтреалі від 1949 року. Перед приїздом до Канади вчилася у Мистецькій школі в Ґрацу, опісля у Сер Вільям Університеті в Монтреалі.

ПОСВЯЧЕННЯ У КОЛГОСПНИКИ НА БУКОВИНІ

Клюб села Михальча. У ньому зібралися колгоспники.

Перші ряди — спричинники свята — юнаки і дівчата, колишні вихованці середньої та восьмирічної шкіл. 22-ом юнакам та дівчатам вручають посвідчення, що їх прийняли до колгоспу.

Так у селі Михальче вводиться новий на Буковині обряд „посвячення у колгоспники", — читаємо у „Радянській Україні" з 17 березня ц. р.

КНИЖКИ

Іван МАНИЛО Епіграми

„СЛОВО"

„Слово, чому ти не
твердая криця,
Що серед бою так ясно
іскриться?
Чом ти не гострий,
безжалісний меч,
Той, що здійма вражі
голови з плеч?"
Леся УКРАЇНКА

Листи... Погрози...
Спростування...
Потік заяв... На манівцях
блукання...
О, „СЛОВО"! Ні, не станеш ти
мечем...
Мов Маланюк, від тебе утечем!!

І. МАНИЛО

Глібів, Гребінка, Манило...
Лесінг, Езоп і Крилов...
Всі вже давно у могилі,
Я ж іще жив і здоров!

КНИЖКИ-ПЕРЛИНИ

С. Скляренко: Два історичні романи $5.85; **В. Чапленко:** Пиворіз (нова істор. повість) $3.00; Драматичні твори $3.25; **Ф. Мелешко:** Трьома шляхами (драмат. оповід.) $0.70; Три покоління (повість) $2.90; **Ем. Золя:** Мрія (повість) $1.25; **Гр. Тютюнник:** Вир (роман, нагороджений) $2.85; **Зін. Тулуб:** В степу безкраїм за Уралом (іст. роми) $2.90; **І. Манило:** Грім за зорею (поезії, байки, епіграми) $0.85. **Шановним Читачам** висилаємо безкоштовно кілька інших вартісних книжок. Адреса:

I. MANYLO, Box 472
Vineland, N.J. U.S.A.
(Передрук дозволений) Огол.

Українець учасником з'їзду Австралійської Ради Церков

Сідней, Австралія. — В днях 11-16 лютого ц. р. відбувалися тут в залях Теологічного Факультету Сіднейського Університету наради чергового з'їзду Австралійської Ради Церков (АСС). Українська Православна Церква, хоч дотепер і брала участь у нарадах і працях Австралійської Ради, формально до неї не належить і тому була запрошена на останній її з'їзд як гість-обсерватор з дорадчим правом голосу. Усіх гостей в імені предсідника з'їзду вітав генеральний секретар Ради о. Г. Л. Перкінс, який зокрема привітав і преставника Української Православної ерkви, п. М. Чигрина, під загальні оплески присутніх понад 200 делеґатів, гостей та представників з цілої Австралії, Нової Зеляндії та Індонезії.

ЩО РОБИШ? — ВОДУ МІРЯЮ...

Сім місяців тому будівельники біля Кривого Рогу забетонували фундамент під будову, а тепер його руйнують відбійними молотками. Чому? Причина — незрілі технічні креслення, — пише 17 березня ц. року кореспондент "Радянської України".

Замість квітів на могилу
бл. п. ГАЛИНИ з Крайківських БІЛОУСОВОЇ
складають на літні табори Українського Золотого Хреста в Лігайтоні:
Стефан і Анна ЛЕВКУТИ $10.00
Ярослав і Ірина ВАРИВОДИ $10.00

Замість квітів на свіжу могилу, людини з ангельським серцем
бл. п. ГАЛИНИ ПРУДИУС
складають 15.00 долярів на НТШ в Сарсель, Франція.
Михайло, Рожа і Андрійко ШУЛІ

Відділ ОМУА в Ню Йорку

Відділ ОМУА в Ню Йорку, новостворена клітина Об'єднання Мистців Українців в Америці, цього місяця кінчає свою річну діяльність. Повний рік Управа Відділу та його члени не шкодували праці ні часу, щоб цей Відділ міг станути швидко на ноги, щоб поширював свою діяльність.

Перш за все роблено старання, щоб присднати якнайбільше членів. Відділ охоплює кваліфікованих мистців із відомими іменами, з яких кожний українець може бути гордий, і майбутніх мистців — студентів мистецьких шкіл. Належать ще й аматори, це є такі, які не перейшли формальної мистецької освіти, але люблять образотворче мистецтво, займаються ним практично, відвідують виставки і взагалі цікавляться тим всім, що є до цього приналежне. Деякі з них виказують ретельний талан, який при сприятливих умовинах може розгорнутися у справжній мистецький діяпазон.

Для справнішої праці Відділу створено кілька Секцій, з чого Студентська та Мистецтвознавча вже проявилися в цьому першому році існування як такі, що вміють твердо здійснювати намічені пляни.

Відділ в Ню Йорку восени минулого року влаштував одну спільну виставку усіх своїх членів, яка мала на меті дати змогу кожному із них виставити свої праці — один експонат міг перейти без оцінки жюрі. Це було безперечно сміливе і, як потому показалося, контроверсійне заложення Управи, щоб „розгорнути свою діяльність теж і вширш".

Окрім тої загальної виставки Відділ улаштував три інші, в яких участь брали тільки студенти. Виставки ті відбулися вліті в осередках, де тоді є найбільше скупчення молоді: на Пластовій Оселі в Іст Четгемі та на сумівській Оселі в Елленвіллі. Третя із того циклу відбулася в Ню Йорку. Ті виставки Студентської Секції під кличем: „Молоді мистці для молоді" мали гарний успіх під оглядом моральним і матеріяльним. Заходом Відділу відбулося того року надто кілька індивідуальних виставок.

Мистецтвознавча Секція влаштувала кілька т. зв. обговорень виставок, в яких мали доповіді Л. Кузьма, В. Ласовський, А. Малюца, Р. Шуль та М. Кузьмович. Створена недавно при Відділі Секція Архітектів виказує вже тепер, що буде розвиватися.

Дня 1-го травня ц. р. Відділ ОМУА в Ню Йорку буде мати Загальні Збори в приміщеннях Літ. Мист. Клюбу при Другій Евню в Н. Й. о год. 10:30 перед полуднем. Порядок дня передбачає окрему точку, в якій члени будуть давати суґестії в справі намічення плянів для праця на нову каденцію. Тоді також поінформується присутніх про працю Редакційної Колеґії, зложеної із членів Відділу, яка сподіється в недовгому часі видати Збірник. Гості будуть мило бачені та їхній дорадчий голос братиметься до уваги.

мґр Рожа Шуль
секретар

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА,
17-го КВІТНЯ 1965 р.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175-ий Відд. в год. 6:30 веч. в УН-Домі при вул. Мартін. Прохається членів прибути та принести свої залеглості. — І. Стецик, гол., Б. Питель, секр.

* Забезпечення коштує так мало!
* Брак забезпечення коштує так багато!
* Забезпечіться в Українському Народному Союзі!